

**WYMAGANIA EDUKACYJNE ORAZ KRYTERIA OCENIANIA
NA ROK SZKOLNY 2017/2018 z przedmiotu ETYKA**

Etyka nie jest jednym z takich przedmiotów szkolnych, który stanowi dziedzinę wiedzy składającą się wyłącznie z pewnych faktów. Wiedza w etyce może dotyczyć historii tego zagadnienia, czy określonych dla konkretnych kultur albo wyznań religijnych tradycyjnie przyjętych rozwiązań, jednak, jak na to wskazują same cele edukacji etycznej, pamięciowe opanowanie tych wiadomości nie ma być dla uczniów najważniejsze.

Znakomita większość problemów omawianych podczas zajęć to tematy wymagające nie tyle wiedzy, ile zdolności do refleksji, umiejętności i odwagi formułowania własnych wniosków i argumentów dla ich poparcia, ale także zdolności do rozpoznawania postaw niezgodnych z moralnymi normami przyjętymi dla tego obszaru kulturowego, w którym żyjemy.

W roku szkolnym 2017/2018 będziemy się zajmować tematami wyszczególnionymi poniżej i od uczniów oczekiwane będzie przede wszystkim zaangażowanie w zajęcia i w prowadzone podczas lekcji dyskusje.

ETYKA W MOIM ŻYCIU.

Tytuł działu	Tematy lekcji / bloków lekcyjnych	Realizowany cel kształcenia wg. NPP	Realizowane treści nauczania wg. NPP
	1. Lekcja organizacyjna. Wymagania edukacyjne, kryteria oceniania i program zajęć.		
Czym jest etyka?	2. Etyka – nauka o moralności. Rodzaje etyki. 3. Wzorce moralne z perspektywy historycznej. 4. Skąd dziś bierze się moralność? 5. Jak odróżnić dobro od zła? Punkty odniesienia, które warto uwzględnić. 6. Wrażliwość na zło. Czy ją posiadamy, czy jest drogowskazem?	I, II	1
Aksjologia a etyka. / Wartość zabawy.	7. Wartości ważne dla nas. 8. Carpe diem – czy to istotny postulat z perspektywy etycznej? 9. Czy my mamy rzeczy, czy rzeczy mają nas? 10. Potrzeba realizacji potrzeb wyższych a rozwój moralny. 11. Radość versus moralność. Co to znaczy dobrze się bawić? 12. Antropologia śmiechu. 13. Współczesne gatunki śmiechu. 14. Znaczenie śmiechu i zabawy dla człowieka jako jednostki i członka grupy społecznej. 15. Moralna ocena radości.	I, II, IV	1

„Kocham cię życie”	<p>16. Sens życia a cel życia, czyli dlaczego „i tak warto żyć”?</p> <p>17. Modele życia, sposoby na życie. Jakie znamy? Jak je oceniamy?</p> <p>18. Życie warte przeżycia. Co to dla nas znaczy?</p> <p>19. Sentencje na temat życia. Czy są trafne?</p> <p>20. Nadrzędne prawo wszystkich istot - prawo do życia.</p>	I, II	1, 5
Jestem wyjątkowy. Co to dla mnie znaczy?	<p>21. Co to znaczy mieć swoją własną historię?</p> <p>22. Własna historia każdego z nas - jej geneza, istota i wartość. Rozważania filozoficzne.</p> <p>23. Fenomen indywidualności. Ćwiczenia kreatywne.</p> <p>24. Zestawienie teorii osobowości. Czynniki, które mogą wpływać na kształtowanie się osobowości człowieka.</p> <p>25. Tak pięknie się różnimy... Droga do tolerancji i szacunku wobec jednostki.</p> <p>26. Jednostka wśród innych jednostek. Jak żyć w zgodzie ze sobą i innymi? Istota konfliktu moralnego.</p> <p>27. Co składa się na moją tożsamość?</p> <p>28. Plecami do siebie samego, czyli konsekwencje pragnienia, by być kimś innym.</p> <p>29. Być sobą – co to znaczy? - warto czy nie warto?</p>	I, II, IV	1, 2, 3
Z innymi i dla innych.	<p>30. Egoizm, hedonizm, narcyzm. Na czym polega różnica między tymi postawami.</p> <p>31. Czy lubię siebie za bardzo, czy też to dobrze, że siebie lubię? Egoizm dobry i zły.</p> <p>32. Czy altruści istnieją?</p> <p>33. Na czym polega empatia i czy można się jej nauczyć?</p> <p>34. Rozumiem cię i lubię cię. Czy to wystarczy, byśmy nazywali się przyjaciółmi? Czym jest lojalność, a czym wierność?</p> <p>35. „Kochać... jak to łatwo powiedzieć”, czyli o różnych rodzajach miłości.</p> <p>36. Miłość jako uczucie między bliskimi sobie osobami.</p> <p>37. Dlaczego etyka ma znaczenie dla ludzkiej seksualności?</p> <p>38. Przedmiot odpowiedzialności i jej rodzaje.</p> <p>39. Odpowiedzialność na co dzień, czyli o trudności podejmowania decyzji.</p> <p>40. Od odpowiedzialności do hierarchii wartości.</p> <p>41. Odpowiedzialność i normy.</p>	I, II, IV	1, 2, 3
Funkcjonuję w społeczeństwie.	<p>42. Czym są role społeczne? Rodzaje ról i przykłady postaw.</p> <p>43. W sieci relacji międzyludzkich, czyli jak powstają obowiązki i roszczenia.</p> <p>44. Etyka na co dzień – w sklepie, w szkole, w pracy, w internecie.</p> <p>45. Czy płęć do czegoś mnie zobowiązuje? Role kobiet i mężczyzn.</p>	I, III, IV, V	6, 9

	<p>46. Kim jest patriota?</p> <p>47. Moje obowiązki i przywileje jako obywatela.</p> <p>48. Zaangażowani w życie społeczne.. Kiedy taka postawa jest korzystna i pożądana? Mój udział w społeczeństwie obywatelskim.</p> <p>49. Jestem potrzebny i mogę zmieniać świat! O wolontariacie, samorządzie szkolnym, akcjach i instytucjach dobroczynnych.</p> <p>50. Czym charakteryzuje się moja społeczność lokalna? Jakich zasad i norm należy w niej przestrzegać?</p> <p>51. Aby współistnieć harmonijnie... O podłożu, sposobach zapobiegania i rozwiązywania konfliktów międzyludzkich.</p> <p>52. Od dialogu do kompromisu.</p> <p>53. Wady i zalety oraz wartość moralna demokracji.</p> <p>54. Rządy autorytarne i inne formy sprawowania władzy versus demokracja.</p>		
<p>Etyka w działaniu.</p> <p>Gra RPG</p>	<p>Omówienie wybranych idei etycznych, które pielęgnowane będą w ramach ćwiczeń praktycznych – w grze RPG.</p> <p>55. Honor, przyzwoitość, godność osobista. Znaczenie tych pojęć dawniej i współcześnie oraz dlaczego wciąż są potrzebne.</p> <p>56. Doskonałość. Czy warto do niej dążyć i co dla nas oznacza?</p> <p>57. Ewolucja idei cnoty.</p> <p>58. Jak filozofowie formułowali przepis na szczęście, a jak może brzmieć współczesna definicja?</p> <p>59. Sentencje o szczęściu. Analiza.</p> <p>60. Czym jest i skąd się bierze obowiązek?</p> <p>61. Jak zachować czyste sumienie? Hipotetyczne sytuacje problematyczne. Ćwiczenia kreatywne.</p> <p>62. Gra RPG. W sklepie.</p> <p>63. Gra RPG. Na przystanku.</p> <p>64. Gra RPG. Wspólnota mieszkańców.</p> <p>65. Gra RPG. Na wakacjach.</p>	I, II, IV	1, 2, 3,

Ponieważ etyka w wielu kwestiach nie udziela jednoznacznych odpowiedzi na postawione pytania czy problemy, również narzędzia kontroli nie mogą być wyłącznie standardowe. Mając na względzie wyjątkowość celów edukacji etycznej, sprawdzanie opanowania przez ucznia pojęć teoretycznych nie może być głównym źródłem jego ocen.

Bardzo istotna będzie tutaj aktywność ucznia, jego zdolność do prezentowania własnych przekonań, a nawet zainteresowanie inicjatywami społecznymi poza klasą. Opanowanie zagadnień teoretycznych powinno sprowadzać się do znajomości podstawowych faktów i pojęć, a będzie ona kontrolowana jedynie w postaci prostych zdań, skojarzeń lub haseł, które mogą należeć do słownika każdego człowieka dysponującego wiedzą ogólną.

W ciągu jednego semestru uczeń otrzymuje co najmniej 4 oceny.

1. W sumie co najmniej 3 oceny za:

- przygotowanie referatu dotyczącego poglądów etycznych wybranego filozofa lub wypowiedzi /

dialogu / prezentacji związanej z problemami etycznymi (oceniana jest wartość merytoryczna i kultura języka)

- przygotowanie 2 wypowiedzi pisemnych, zawierających indywidualne rozważania aksjologiczne ucznia związane z zadaniem.

2. Ponadto za swój udział w dociekaniach / dyskusjach filozoficznych dotyczących kwestii etycznych uczeń gromadzi punkty i otrzymuje oceny na następujących zasadach:

- od 11 pkt - celujący – 6
- 9 – 10 pkt - bardzo dobry – 5
- 7 – 8 pkt - dobry – 4
- 5 – 6 pkt - dostateczny – 3
- 3 – 4 pkt - dopuszczający - 2

Podczas jednych zajęć uczeń może otrzymać 1 lub 0,5 pkt za aktywność w dyskusji.

Ze względu na specyfikę przedmiotu zakładana jest względna dobrowolność aktywnego udziału ucznia w dyskusji. W związku z tym założeniem uczeń nie otrzymuje punktów ujemnych, co pozwala mu na wybór tematów, w związku z którymi chciałby przedstawić swoje stanowisko, jednak powinien się starać przejawiać swoją aktywność przynajmniej kilkakrotnie w semestrze, aby w tej dziedzinie uzyskać ocenę pozytywną.

Aby promować aktywność uczniów w zajęciach ocena semestralna i końcoworoczna wyliczona zostanie jako średnia ocen z grupy I i ocen z grupy II. Jednak jeżeli uczeń nie uzyska 4 ocen w grupie I, oceny z grupy II doliczane są bez konsultacji z uczniem, ponieważ jest to konieczne dla możliwości klasyfikowania go i w związku z prawdopodobieństwem wystąpienia takiej sytuacji, aktywność ucznia byłaby wskazana. Jeżeli uczeń uzyska 4 oceny (lub więcej) w grupie I, nauczyciel konsultuje z nim doliczenie ocen z grupy II w zależności od ilości zgromadzonych punktów.

W przypadku uczniów szczególnie aktywnych możliwa jest też sytuacja odwrotna, gdzie uczeń otrzymuje większość ocen z aktywności, za dyskusję filozoficzną, a wówczas może być zwolniony z konieczności przygotowywania niektórych referatów lub prac pisemnych.

Nauczyciel zastrzega sobie możliwość dołączenia do narzędzi kontroli z grupy I kartkówek dotyczących bieżącego materiału omawianego na zajęciach i zaliczanie takich kartkówek jest obowiązkowe zarówno dla uczniów mniej, jak i bardziej aktywnych.

Jako element oceniania kształtującego nauczyciel indywidualizuje ocenianie i zastrzega sobie możliwość podniesienia lub obniżenia o 1 stopień oceny sumującej (końcowej) w stosunku do średniej ocen w zależności od stopnia postępów danego ucznia.

W ocenianiu osiągnięć ucznia nauczyciel prowadzący opiera się na następujących kryteriach:

Ocena celująca: swobodne poruszanie się po rozszerzonym zakresie wiedzy przewidzianym w programie; dobre opanowanie umiejętności dyskusyjnej i argumentacji; indywidualne zainteresowania; umiejętność formułowania własnych, koherentnych ocen i przekonań.

Ocena bardzo dobra: dobra znajomość materiału nauczania przewidzianego programem, umiejętność dyskusji, umiejętność zajęcia i racjonalnej obrony własnego stanowiska, dociekliwość.

Ocena dobra: znajomość podstawowego materiału objętego zakresem programu, aktywność w dyskusji, umiejętność argumentacji.

Ocena dostateczna: znajomość tych terminów, pojęć i fragmentów teorii, która jest niezbędna do dalszego kształcenia; aktywność na lekcji.

Ocena dopuszczająca: znajomość podstawowych pojęć i problemów etycznych, niezbędnych do dalszego kształcenia.

Prace pisemne z etyki oceniane są pod względem treści i formalnym:

- Kryteria treści: praca powinna dotyczyć podanego tematu / przedstawiać rozważania ucznia w sposób klarowny, komunikatywny i logiczny / być sformułowana kulturalnym językiem / być koherentna, spójna / zawierać możliwie liczne przykłady związane z tematem i poparte wyjaśnieniami, dlaczego przytaczamy te przykłady, jak się one wiążą z tematem / a jeżeli jest to esej, powinien zawierać tezę, argumentację i wnioski.
- Kryteria formalne: praca powinna posiadać 3 części: wstęp, rozwinięcie i zakończenie / mieć objętość około 1 strony czcionką 12 Times New Roman z odstępem 1, albo co najmniej 2 strony pisma ręcznego średniej wielkości - wysokości na 1 linijkę.
- Praca nie jest oceniana pod względem poprawności gramatycznej, ortograficznej, czy stylistycznej (o ile błędy stylistyczne nie zakłócają komunikacji, czyli spójności, możliwości zrozumienia tekstu).